

embaixadas y celebrant parlaments parcials que no podían arribar may á un acort; en que las islas aliadas, com las de Córcega y Cerdenya 's veyan instigadas per l' ambició de potencias extranjeras y la de Sicilia, minada sa pau interior per sos revoltosos barons; després de dos anys d' amenassas y violencias, pogueren per fi arribar á una avinensa—quina gloria per tany, com confessa un cronista aragonés á la nació catalana—consistent en la celebració d' un Parlament general en Caspe, que decidís á qui debía recaure l' heretatje de la Corona d' Aragó d' entre 'ls sis pretendents que ab mes ó menos drets se la disputaban.

Nou jutjes, en quina elecció ja hi dominá la intriga, representants de Catalunya, Valencia y Aragó, proclamaren Rey al quin hi tenia menos drets (com ho podrian facilmente probar si fos aquet nostre objecte), á En Ferran d' *Antequera*, l' infant de Castella, en contra del qui esperaba y desitjaba la opinió pública, especialment de Catalunya, En Jaume, Comte d' Urgell (1) A la proclamació de Ferran, «l' angel de la independencia catalana, diu un ilustre historiador, llensá un llastimós sospir y cubrint ab sas alas l' apesarat rostre, s' alsá al espay y desaparegué entre 'ls nuvols planyentse del pervindre que esperaba á Catalunya».

Tristos jorns foren efectivament los que s' esdevingueren. Malgrat lo reconeixement que ab formas mes ó menos ambi-

---

(1) En una llarga nota que teniam preparada per acompanyar á aquest article, feyam un lluger estudi critic del Tribunal de Caspe, aixís com de la conducta observada per las dugas personalitats que considerem influiren mes en sa decisió: S. Vicens Ferrer y Benet XIII.

Reivindicabam además la bona memoria del Comte, ab una munió de datos, que en sa *Historia de los Condes de Urgel*, proporciona Monfar, destinats á probar que no podia ser En Jaume assesi de son gerna, com s' habia dit y per quin motiu alguns han cregut, no se l' hi doná la Corona.

La extensió que tot aixó donaria á aquest senzill trevall, nos obliga á retirar dita nota.